

Koncepciniai dizaino darbai iš Portugalijos

Gintaras Gimžauskas

Praeitame numeryje baigėme straipsnių ciklą apie dizaineriams skirtą techninę įrangą. Tad šį kartą pereisime jau prie dizainerių darbo vaisių.

Galvojame įvairius variantus, kokius darbus ir kokį žmogų jums pristatyti. Pasirinkome portugalą Nuno Teixeira. Vieną iš jo darbų atidesni skaitytojai jau galėjo pastebėti viename iš ankstesnių šių metų NK numerių. Tai buvo koncepcinis monitoriaus modelis „iView“. Prisiminę jį, nutarėme, jog tokio darbo autorius turėtų būti įdomi asmenybė – ir neklydome.

Taigi jūsų dėmesiui interviu su kūrybine laisve ir energija spinduliuojančiu dizaineriu iš saulėtosios Portugalijos – Nuno.

NK: Papasakok mums trumpai apie save.

Nuno: Gimiau Angoloje, buvusioje Portugalijos kolonijoje, gražiame Luandos mieste. Atvykau į Portugaliją, kai man buvo treji. Aš vedęs ir turiu dukrytę. Baigiau dizaino mokslus ESAD Escola Superior de Artes Decorativas da Fundação Ricardo do Espírito Santo Silva, Lisabonoje. Šiuo metu vykdau kelis produkto, interjero ir grafikos dizaino projektus.

NK: Kodėl pasirinkai dizainerio kelią ir koks turi būti geras dizaineris?

Nuno: Tapau dizaineriu daugiausiai dėl savo poreikio kurti. Turiu didelę aistrą spalvai, formai bei žmogaus ir objektų santykiui.

Visų pirma, dizaineris turi mokėti gerai spręsti problemas. Jis visada turi būti pirmasis, kuris sužino naujausias tendencijas ir mados perversmus, bei rinkti įvairią informaciją apie dizaino, naujų medžiagų ir amato sričių pasiekimus. Jis turi būti aukščiau už akivaizdžius dalykus, jis turi šokiruoti, mylėti savo darbą ir būtinai kurti funkcionalius, tačiau patrauklius objektus.

NK: Koks tavo darbas yra pats geriausias ir brangiausias širdžiai?

Nuno: Brangiausias mano darbas man yra „iView“. Tikrai nemaniau, kad šis projektas turės tokį poveikį, kai pirmą kartą publikavau jį internete – reakcija buvo milžiniška. Aš tučiuojau pagalvojau apie

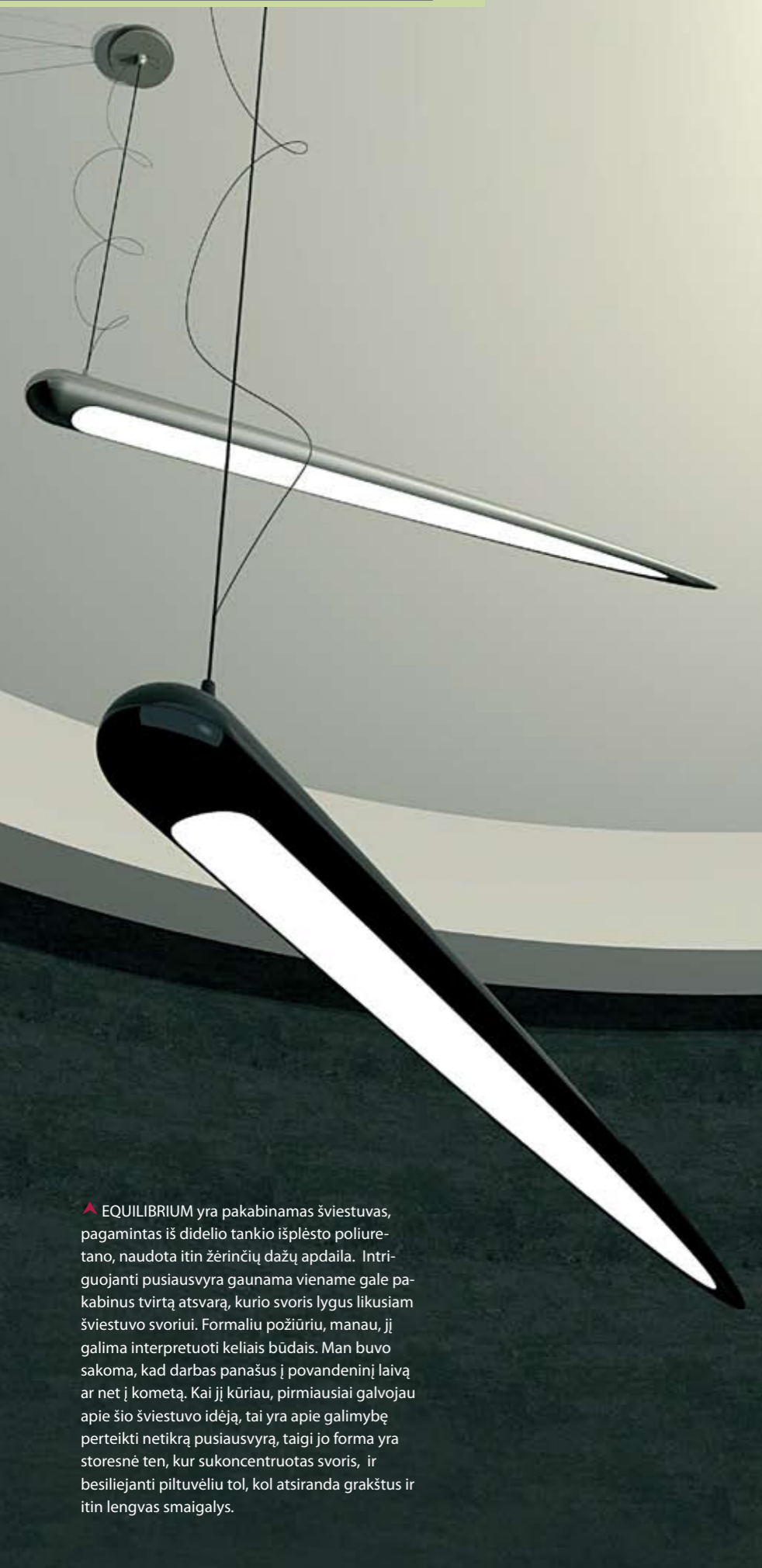
„Apple“ kompaniją, kaip apie labiausiai tikėtiną vykdytoją dėl stiprių jos ryšių dizaino pasaulyje.

Juk dabar dauguma kuriančių dizainerių dirba su dviem identiškais ekranais, pastatę juos vieną šalia kito, pavyzdžiui, laikydami visas komandas vienoje pusėje, o darbinę pusę palikdami kitame ekrane. Su „iView“ šis fizinis padalijimas tampa nebereikalingas.

Dar vienas įdomus mano sukurtas darbas yra iš automobilių dizaino srities – VFV (*Very Fun Vehicle*, It. – labai smagus automobilis) koncepcija, kuri realizuota greitai pasirodysiančiame „PlayStation 3“ „Delirioys Games“ serijos „Matchup – Construction Car Kit“ žaidime. Ypatingą pasitenkinimą man teikia tokios daugybės skirtingų dizaino industrijos sričių atstovų pripažinimas, be to, malonu matyti, kaip šie projektai randa savo paskirtį tokiuose skirtinguose objektuose. Negaliu nepaminėti dar vieno projekto, už kurį man buvo suteiktas „Michelin Outstanding Design Award“ („Michelin“ išskirtinio dizaino) apdovanojimas ir kuris buvo demonstruojamas 2007 metų JAV tarptautinėje automobilių parodoje (NAIAS). Šis projektas buvo tiesiog sukurtas galvojant apie kasmetinį „Michelin Challenge Design“.

◀ „Visų pirma, dizaineris turi mokėti gerai spręsti problemas. Jis visada turi būti pirmasis, kuris sužino naujausias tendencijas ir mados perversmus, bei rinkti įvairią informaciją apie dizaino, naujų medžiagų ir amato sričių pasiekimus. Jis turi būti aukščiau už akivaizdžius dalykus, jis turi šokiruoti, mylėti savo darbą ir būtinai kurti funkcionalius, tačiau patrauklius objektus.“ – sako dizaineris iš Portugalijos.

▼ UFO yra ovalus kabinamas/grindų šviestuvas, pagamintas iš didelio tankio išplėsto poliuretano, naudota automobilinių dažų apdaila. Stiprų vaizdinį poveikį daro itin žėrinčios spalvos ir skulptūrinis korpusas. Kaip rodo pavadinimas, įkvėpimo šiam šviestuvui buvo aiškiai semiamasi iš fantastikos pasaulio. Jo forma man į galvą šovė vieną popietę, kai aš tingiai linksminausi, prisimindamas gerus senuosius nespaltus „Prieblandos zonos“ epizodus, matytus per televizorių. Iš esmės šis šviestuvas nėra skirtas apšvietimui, bet yra labiau skulptūrinis apšviestas meno kūrinys, pagamintas taip, kad savo atspindinčiu vidumi jis gali sukurti skirtingas, tačiau raminančias ir spalvingas nuotaikas, tokią aplinką, kuri gali „perkelti“ mus į Malderio ir Skali „X-failus“.

▲ EQUILIBRIUM yra pakabinamas šviestuvas, pagamintas iš didelio tankio išplėsto poliuretano, naudota itin žėrinčių dažų apdaila. Intruojanti pusiausvyra gaunama viename gale pakabinus tvirtą atsvarą, kurio svoris lygus likusiam šviestuvo svoriui. Formaliu požiūriu, manau, jį galima interpretuoti keliais būdais. Man buvo sakoma, kad darbas panašus į povandeninį laivą ar net į kometą. Kai jį kūriau, pirmiausiai galvoju apie šio šviestuvo idėją, tai yra apie galimybę perteikti netikrą pusiausvyrą, taigi jo forma yra storesnė ten, kur sukcentruotas svoris, ir besiliejęnti piltuvėliu tol, kol atsiranda grakštus ir itin lengvas smaigalys.

NK: Kokią dabar naudoji techninę ir programinę įrangą?

Nuno: Šiuo metu aš naudoju „Corel Painter“ programą piešimui ranka kartu su „Wacom Intuos3 A4“ rašiklio planšete. 3D architektūriniams sprendimams aš naudoju „Rhinceros 3D“, „Flamingo 3D“ vaizdo perteikimui.

Postprodukcijai ir galutiniam menui naudojuosi „Photoshop“ ir „Wacom Intuos3 A4“ rašiklio planšete.

NK: Dizainas – tavo hobis ar profesija? Kur šiuo metu dirbuojiesi?

Nuno: Dirbu dizaineriu visą darbo laiką. Šiuo metu dirbu Lisabonoje kaip laisvai samdomas darbuotojas. Tačiau aš pasiruošęs vykti bet kur, kur tik manęs laukia įdomus darbas.

NK: Ar dizainerio darbas yra perspektyvus ir pelningas?

Nuno: Taip. Nors turime suvokti, kad rinkdamiesi solo karjerą mes leidžiamės į nuotyki, kuris gali ir labai praturtinti ekonomiškai, ir padėti užsitarnauti pripažinimą. Iš kitos pusės, darbas didelėje kompanijoje yra mažiau rizikingas, tačiau joje gaunamos mažesnės pajamos bei mažesnis pripažinimas.

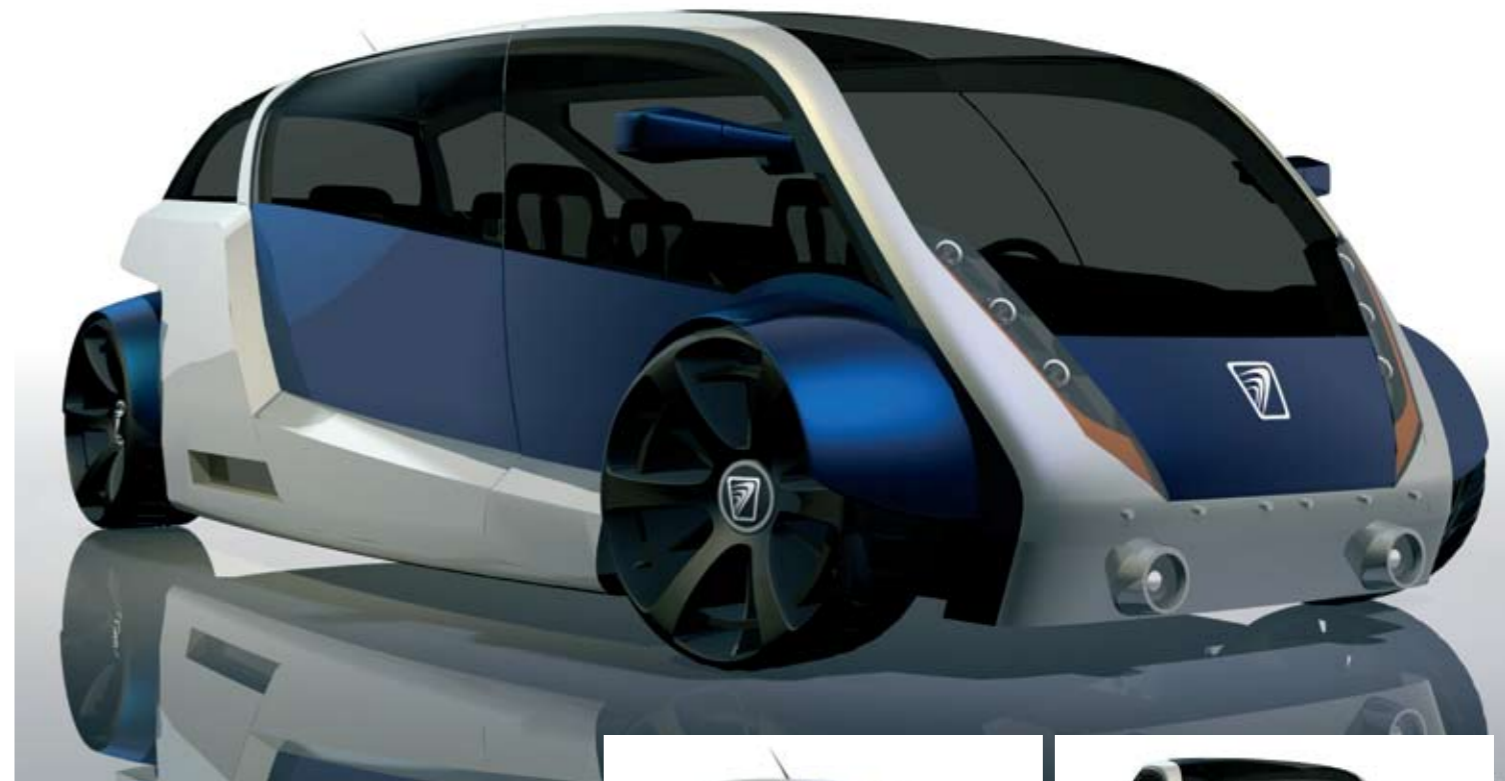
NK: Papasakok, kaip kuri koncepcinius modelius? Iš kur semiesi įkvėpimo tokiems darbams, kurie daugumai yra neįsivaizduojami?

Nuno: Piešti pradėjau labai anksti. Tėvai sako, kad pradėjau daryti eskizus dar nemokėdamas suregzti savo pirmųjų žodžių. Piešimas, taip pat kaip rašymas, man yra būdas perduoti stiprią žinią ir jis turi būti aistringas, rimtas ir turiningas. Kurdami dizainą mes niekad negalime pamiršti, kad pirmoje vietoje turi būti kuriamo objekto naudingumas, tuomet dizaineris turi išsiugdyti savikritikos jausmą, ir, galiausiai, reikia nepamiršti, kad darbas yra procesas, todėl mes niekad neturime būti visiškai patenkinti pirmuoju rezultatu.

Mes turime matyti savo idėją iš įvairių „kampų“: atitraukti nuo kūrybinio proceso, išsinerinti iš kūrėjo odos ir pažvelgti naudotojo akimis. Kritinė analizė tokiose situacijose yra labai svarbi, tačiau nepaprastai sudėtinga.

To paties kūrybinio proceso metu, nepaisant kuriamo objekto, mano pagrindinis tikslas visada yra atskleisti jo galutinę paskirtį ir funkciją. Kam tai yra skirta? Kas tai naudos ar kam kažko panašaus gali reikėti? Formaliai ir estetiškai aš užfiksuoju tai, kas man yra padarę įtakos ir likę mano

▼ MYBUS – „2007 Michelin Outstanding design award“ – tai automobilis, sukurtas taip, kad būtų kuo saugesnis ne tik jo keleiviams, bet ir pėstiesiems. Naujausios veiksnių saugos technologijos suteikia komfortą, keleivių apsaugą ir saugią sąveiką su kitais automobiliais. Elektroninės stabilumo programos, intelektualios greičio pasirokimo programa, elektriniai stabdžiai, atbulinio parkavimo sistema, patogūs šoniniai veidrodėliai ir „Michelin“ „Twell“ padangos yra naujausios technologijos, kurios gali pagerinti vairuotojo ir keleivių saugumą ir komfortą. Elektros energijos šaltinio naudojimas taip pat buvo pagrindinis rūpestis, į kurį reikėjo atsižvelgti, kadangi jis gerokai sumažina poveikį aplinkai ir sprogdimo pavojų avarijos atveju. Kadangi tai ne hibridinis automobilis, energija yra gaunama iš elektros elementų, kurie įtaisyti virš galinių ratų, toliau nuo akivaizdžiausių smūgio zonų. Kad būtų padidintas saugumas, kiekvienas ratas turi savo nepriklausomą variklį, taigi borto kompiuteris gali nustatyti jiems reikalingą idealią galią. Variklis veikia pagal kelio sąlygas, vairavimo tipą ir padeda nuspėti gresiančias avarines situacijas ir į jas reaguoti. Visomis šiomis savybėmis yra siekiama paversti MYBUS idealiu automobiliu tiems, kuriems saugumas yra aukščiausio lygio prioritetas, tačiau neatsisakant stiliaus, dizaino išskirtinumo ir komforto.

atsiminimuose, semiuosi iš to, ką esu matęs anksčiau ir kūrimo momentu: iš augalo, iš vabzdžio egzoskeleto, iš susisukusių medžio šaknų, fantastinio filmo, moters kūno linijų, iš visiškai priešingo objekto ir kitokio, nei jau buvo padarytas... tai yra tikras iššūkis. Kūryba maišant informaciją visada yra staigmena... maloni staigmena.

NK: Ar pieši ranka, o gal pasikliauji tik kompiuteriu?

Nuno: Taip, visada. Jokiu būdu negaliu sugalvoti projekto, prieš tai nenupiešęs jo ranka. Pirminiai eskizai ranka suteikia galimybes spontaniškam kūrybiniam srautui tarp smegenų ir rankos.

NK: Kokius penkis patarimus gali duoti pradedantiems dizaineriams, siekiantiems pripažinimo?

Nuno:

1. Meilė tam, ką darome, meilė dizainui.

2. Nestandartinis mąstymas (išeiti iš dėžutės).

3. Rizikuoti, nebijoti, žengti žingsnį toliau.

4. Gerbti klientus, siekti, kad jie džiaugtųsi mūsų darbu.

5. Visada kritikuoti (konstruktyviai) savo pačių darbą.

NK: Kokius leidinius rekomenduotum dizaineriams?

Nuno: Žurnalai: HOW, AUTO&DESIGN, ID, NEW DESIGN, WALLPAPER, INTERNI.

NK: Koks tavo svajonių darbas?

Nuno: Prižiūrėti vaikus, visą dieną rūpintis savo gražuole dukrele.

NK: Kas tau svarbiau – būti pripažintam ar matyti, kad tavo kūriniai yra plačiai naudojami?

Nuno: Pats svarbiausias faktorius man yra tai, kad kiekvieną dieną mano kūriniai yra naudojami pagal jų paskirtį. Tikiuosi, kad jie sukels visokius jausmus, gerus arba blogus. Jei kažkas gali nekęsti, mylėti, liesti, žiūrėti, jausti, uosti, bet kaip eksperimentuoti su vienu iš mano dizaino kūrinių, vadinasi, savo darbą padariau gerai – aš esu patenkintas. ■